

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud 14 To 134/2011

v Praze 14 To

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 27. ledna 2012 v řízení o odvolání [jméno] [příjmení], narozeného [datum], proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 17. května 2011 číslo jednací 50 T 2/2011-41

takto:

- I. Podle článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie ve spojení s článkem 10 odstavec 1 Protokolu (č. 36) o přechodných ustanoveních Lisabonské smlouvy a Prohlášením České republiky k článku 35 Smlouvy o Evropské unii ve znění platném před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost Vrchní soud v Praze žádá Soudní dvůr Evropské unie (dále jen SDEU) o rozhodnutí o následující předběžné otázce:

1. Je pojem „soud, který je příslušný též v trestních věcech“ v článku 1 písmeno a) bod iii) Rámcového rozhodnutí 2005/214 o uplatňování zásady vzájemného uznávání peněžitých trestů a pokut ze dne 24. února 2005 (dále též jen rámcové rozhodnutí) třeba vykládat jako autonomní pojem práva Evropské unie

2a. Je-li odpověď na otázku 1. kladná, jaké obecné definiční znaky musí mít soud státu, který z podnětu dotčené osoby může projednat její věc týkající se rozhodnutí vydaného jiným orgánem než soudem (správním orgánem), aby mohl být označen za „soud, který je příslušný též v trestních věcech“ ve smyslu článku 1 písmeno a) bod iii) rámcového rozhodnutí?

2b. Lze rakouský nezávislý správní senát (Unabhängiger Verwaltungssenat) považovat za „soud, který je příslušný též v trestních věcech“ ve smyslu článku 1 písmeno a) bod iii) rámcového rozhodnutí?

2c. Je-li odpověď na otázku 1. záporná, má být pojem „soud, který je příslušný též v trestních věcech“ ve smyslu článku 1 písmeno a) bod iii) rámcového rozhodnutí vykládán příslušným orgánem vykonávajícím státu podle práva státu, jehož orgán rozhodnutí ve smyslu článku 1 písmeno a) bod iii) rámcového rozhodnutí vydal, anebo podle práva státu, který rozhoduje o uznání a výkonu takového rozhodnutí?

3. Je „příležitost k projednání věci“ před „soudem, který je příslušný též v trestních věcech“ podle článku 1 písmeno a) bod iii) rámcového rozhodnutí zachována i v případě, kdy dotčená osoba nemůže dosáhnout projednání věci před „soudem, který je příslušný též v trestních věcech“ přímo, ale musí nejprve napadnout rozhodnutí jiného orgánu než soudu (správního orgánu) opravným prostředkem, v důsledku jehož podání se rozhodnutí tohoto orgánu stane neúčinným, dojde k zahájení řádného řízení před stejným orgánem a teprve proti jeho rozhodnutí v tomto řádném řízení lze podat odvolání, o němž rozhoduje „soud, který je příslušný též v trestních věcech“?

Je třeba v souvislosti se zachováním „příležitosti k projednání věci“ řešit i otázky, zda opravný prostředek, o němž rozhoduje „soud, který je příslušný též v trestních věcech“, má povahu řádného opravného prostředku (tj. opravného prostředku proti nepravomocnému rozhodnutí), nebo mimořádného opravného prostředku (tj. opravného prostředku proti pravomocnému rozhodnutí) a zda „soud, který je příslušný též v trestních věcech“ je na

základě tohoto opravného prostředku oprávněn přezkoumat věc v plném rozsahu jak po skutkové, tak po právní stránce?

- II. Podle § 255 odstavec 1 trestního řádu z důvodu uvedeného v § 9a odst.2 trestního řádu se trestní řízení přerušuje.

Odůvodnění:

I.

Skutkové okolnosti případu a řízení před soudy České republiky předcházející položení předběžné otázky

1. Krajské hejtmanství Kufstein (Bezirkshauptmannschaft Kufstein), Spolková země Tyrolsko, Rakouská republika (dále též jen krajské hejtmanství) předložilo dopisem ze dne 19. ledna 2011 sepsaným v českém jazyce doručeným dne 25. ledna 2011 Krajskému soudu v Ústí nad Labem (dále též jen krajský soud) v českém jazyce vyhotovené osvědčení podle článku 4 rámcového rozhodnutí za účelem uznání a výkonu rozhodnutí krajského hejtmanství ze dne 25. března 2010 číslo jednací VK -19854-2009. K osvědčení bylo přiloženo předmětné rozhodnutí vyhotovené v českém jazyce.

2. Rozhodnutí krajského hejtmanství bylo v jeho dopise označeno jako „rozhodnutí o potrestání“, v písemném vyhotovení tohoto rozhodnutí je uvedeno označení „trestní oznámení“ a v osvědčení je rozhodnutí označeno jako „trestní nález/trestní oznámení VK -19854-2009 z 25.03.10“ nebo jako „rozhodnutí o placení pokuty nebo peněžního trestu“. Na samotném rozhodnutí je uvedeno, že „nález je pravomocný a vykonatelný“ (Der Bescheid ist rechtskräftig und vollstreckbar). V řízení dosud vedeném v České republice je předmětné rozhodnutí, které má být uznáno a vykonáno, označováno jako trestní nález, ačkoli se zřejmě z pohledu relevantního právního předpisu Rakouské republiky jedná o trestní opatření (Strafverfügung) – viz dále pod body 28. až 30. Pro zachování kontinuity pojmů je pojem trestní nález pro rozhodnutí krajského hejtmanství ze dne 25. března 2010 číslo jednací VK -19854-2009 používán i v tomto usnesení.

3. Z osvědčení a trestního nálezu vyplývá, že [jméno] [příjmení], [datum narození] v Bojnicích, hlášen bytem v České republice na adrese [adresa], měl dne 22. října 2009 v 00.40 hodin jako řidič nákladního motorového vozidla registrační značky České republiky 9A6 [číslo] s návěsem registrační značky České republiky SL-425HG v Rakouské republice na silnici A12 na kilometru 28.674 u obce Radfeld nerespektovat dobře viditelnou značku „Zákaz vjezdu nákladním vozidlům s hmotností převyšující 3,5 tuny“ podle § 52 písmeno a) položka 7a Řádu o provozu na komunikacích (BGBl. Nr. 159/1960 Strassenverkehrsordnung – StVO), a dopustit se tak dopravního přestupku. Za to mu byla uložena podle § 99 odstavec 3 písmeno a) StVO peněžitá pokuta ve výši 220,00 EUR s náhradním trestem odnětí svobody pro případ jejího nezaplacení v trvání 60 hodin.

4. V příslušných rubrikách osvědčení bylo dále krajským hejtmanstvím prohlášeno, že se jedná o rozhodnutí jiného orgánu vydávajícího státu než soudu ve vztahu k činům, které jsou podle vnitrostátního práva vydávajícího státu považovány za porušení právních předpisů, přičemž v případě předmětného jednání šlo o skutek spadající do kategorie jednání, které porušuje pravidla silničního provozu, včetně porušení pravidel, kterými se řídí doba řízení a odpočinku, a pravidel o nebezpečném zboží. Dále bylo potvrzeno, že dotčená osoba měla příležitost k projednání věci před soudem, který je příslušný též v trestních věcech.

5. Z dalších rubrik osvědčení vyplývá, že trestní nález nabyl právní moci dne 17. července 2010 a že věc byla projednána v písemném řízení s tím, že dotčená osoba byla v souladu s právem vydávajícího státu poučena o svém právu na podání opravného prostředku v dané věci a o lhůtách pro tento opravný prostředek osobně nebo prostřednictvím zástupce určeného nebo přiděleného v souladu s vnitrostátním právem. Dotčená osoba se řízení neúčastnila osobně, přičemž bylo

potvrzeno, že byla o řízení v souladu s právem vydávajícího státu vyrozuměna osobně nebo prostřednictvím zástupce určeného nebo přiděleného v souladu s vnitrostátním právem.

6. V trestním nálezu byla kromě shora již zmíněného uvedena lhůta splatnosti pokuty tak, že pokud se přestupce neodvolá (to znamená, že nepodá opravný prostředek), vstupuje rozhodnutí okamžitě v platnost (to znamená, že se stává okamžitě vykonatelným). Přestupce byl též poučen o právních (to znamená opravných) prostředcích tak, že má právo vznést proti rozhodnutí námitku, která musí být podána ústně nebo písemně do dvou týdnů od doručení rozhodnutí okresního (respektive krajského) hejtmanství. Opravný prostředek – námitku (to znamená odpor) je možné podat také elektronicky a v námitce může přestupce uvést důkazy sloužící k jeho obhajobě. Námitku může přestupce podat proto, že se činu nedopustil nebo proběhl jinak, pak podáním námitky je platnost oznámení přerušena (to znamená, že rozhodnutí pozbývá účinnosti) a zahájí se řádné jednání (to znamená řádné řízení), v němž jsou dále zkoumány okolnosti případu a v rámci něhož se vydá rozhodnutí, proti němuž je možno podat odvolání. Námitku je možno podat také pouze do rozhodnutí o trestu a o nákladech řízení, v takovém případě pozbývá účinnosti pouze dotčená část rozhodnutí a bude provedeno řádné řízení, přičemž proti rozhodnutí vydaném v řádném řízení se přestupce může odvolat.

7. Z podnětu Krajského státního zastupitelství v Ústí nad Labem (dále jen krajské státní zastupitelství), které v řízení o uznání a výkonu rozhodnutí o peněžitých sankcích a jiných peněžitých plněních s členskými státy Evropské unie podává podle § 460r odstavec 1 trestního řádu k požadavku krajského soudu písemné vyjádření, požádal krajský soud dopisem ze dne 4. března 2011 spisová značka 50T 2/2011 krajské hejtmanství, aby doplnilo osvědčení v rubrice týkající se shrnutí skutečností a popisů okolností, za kterých bylo protiprávní jednání spácháno, včetně času a místa. Krajské hejtmanství pak dodatečně zaslalo osvědčení, v němž již do předmětné rubriky místo původního pouhého odkazu na příložený trestní nález zaneslo popis skutkových okolností.

8. Podle § 460r odstavec 1 věty první trestního řádu se k uznání a výkonu trestního nálezu vyjádřilo krajské státní zastupitelství, které dne 21. února 2011 navrhlo krajskému soudu, aby bylo vyžádáno u krajského hejtmanství doplnění osvědčení (viz výše pod bodem 7.), a poté dne 29. března 2011 navrhlo, aby bylo rozhodnuto o uznání a výkonu trestního nálezu.

9. K projednání věci bylo krajským soudem na základě § 460r odstavec 1 trestního řádu na den 17. května 2011 nařízeno veřejné zasedání, o jehož konání byl [jméno] [příjmení] vyrozuměn doručením předvolání, které osobně převzal dne 9. dubna 2011. Dále byl o konání veřejného zasedání vyrozuměn Mgr. [jméno] [příjmení], který byl opatřením krajského soudu ze dne 31. března 2011 číslo jednací 50T 2/2011-23 ustanoven podle § 36 odstavec 1 z důvodů uvedených v § 36 odstavec 4 písmeno f) trestního řádu obhájcem [jméno] [příjmení] a který vyrozumění osobně převzal 8. dubna 2011. O konání veřejného zasedání bylo vyrozuměno též krajské státní zastupitelství. Veřejné zasedání se dne 17. května 2011 konalo v souladu s § 202 odstavec 2 trestního řádu v nepřítomnosti [jméno] [příjmení], který se omluvil s odkazem na pracovní důvody. Zastoupen byl svým obhájcem a jednání se účastnil též státní zástupce krajského státního zastupitelství.

10. Soud ve veřejném zasedání provedl důkazní řízení, v rámci něhož byly přečteny zejména osvědčení a trestní nález, dále bylo zjištěno, že trestní nález byl doručen [jméno] [příjmení] Okresním soudem v Teplicích dne 2. července 2010, dále byla přečtena vyjádření krajského státního zastupitelství a konstatován směnný kurz EURO ke dni 25. března 2010 z kurzovního lístku České národní banky 25, 360 Kč.

11. Obhájce [jméno] [příjmení] ve veřejném zasedání uvedl, že [jméno] [příjmení] nerespektoval zákazovou značku na pokyn přítomné policie, která jej směřovala k příjezdu na nákladní váhu nacházející se již za předmětnou značkou. Kromě přetížení vozidla, za kterýžto přestupek byl pokutován, pak policie deklarovala porušení zmíněného zákazu. Svědkem této události byl [jméno]

[příjmení], který [jméno] [příjmení] poskytl písemné vyjádření, jež obhájce předložil soudu. Toto vyjádření bylo ve veřejném zasedání čteno a poté založeno do spisu krajského soudu.

12. Dále obhájce [jméno] [příjmení] předložil soudu text rakouského právního předpisu, který získal ze spolkového informačního systému a z něhož podle jeho názoru vyplývá, že opravný prostředek proti rozhodnutí o přestupku (trestnímu nálezu), tj. odvolání, je možné podat toliko k nezávislému správnímu senátu příslušného správního orgánu, takže není dána možnost soudního projednání věci před trestním soudem. Předložený text právního předpisu byl založen do spisu krajského soudu. V závěrečném návrhu obhájce uvedl, že veřejné zasedání má sloužit k přezkoumání, zda trestní nález je rozhodnutím, které lze přezkoumat trestním soudem, proto je třeba, aby si soud opatřil informaci o právu Rakouské republiky. Navíc poukázal na vyjádření [jméno] [příjmení], z něhož podle jeho názoru vyplývá, že jednání rakouské policie mělo šikanózní a diskriminující charakter vůči cizincům, kteří nemají dostatečnou znalost německého jazyka a tamních předpisů. S ohledem na shora uvedené navrhl, aby uznání a výkon trestního nálezu v České republice byly podle příslušných ustanovení trestního řádu odmítnuty.

13. Státní zástupce krajského státního zastupitelství v závěru veřejného zasedání uvedl, že soud České republiky nemůže přezkoumávat věcnou stránku rozhodnutí rakouského orgánu a že v předloženém osvědčení bylo výslovně potvrzeno, že [jméno] [příjmení] měl v souladu s právem Rakouské republiky možnost předložit tuto věc soudu, který se zabývá i trestními věcmi. Prohlášení [jméno] [příjmení] předložené obhajobou u veřejného zasedání je nutno hodnotit s ohledem na toto potvrzení. Navrhl proto, aby krajský soud rozhodl, že se trestní nález uzná a vykoná na území České republiky s tím, že výše pokuty bude přepočítána podle kurzu české koruny k EUR ke dni vydání trestního nálezu.

14. Po poradě a hlasování senátu byl vyhlášen rozsudek, který byl stručně ústně odůvodněn a bylo dáno ústní poučení o opravných prostředcích. Státní zástupce se v závěru veřejného zasedání vzdal práva na odvolání a obhájce si lhůtu k podání odvolání ponechal.

15. Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 7. května 2011 čísla jednacího 50 T 2/2011-41 bylo v řízení o uznání cizozemského rozhodnutí proti [jméno] [příjmení], narozenému [datum] v Bojnicih, bytem [adresa], rozhodnuto, že

I. Podle § 460r odstavec 1 a § 460t odstavec 1 trestního řádu se uznává na území České republiky trestní nález Okresního hejtmanství Kufstein, [příjmení] republika, ze dne 25.3.2010 číslo jednací VK -19854-2009, jímž byl uznán vinným ze spáchání přestupku na úseku porušení pravidel silničního provozu, za který mu byla uložena pokuta 220 EUR.

II. Podle § 460t odstavec 1 trestního řádu se uznáný trestní nález vykoná na území České republiky.

III. Podle § 460t odstavec 5 trestního řádu se pokuta přepočítává podle devizového kurzu České národní banky ke dni 25.3.2010 na 5579 Kč.

16. V odůvodnění krajský soud uvedl, že shledal, že zákonné podmínky pro uznání a výkon trestního nálezu správního orgánu jsou splněny, přičemž vycházel z předmětného trestního nálezu, z dokladu o jeho doručení [jméno] [příjmení] a z osvědčení, jakož i z námitek, které přednesla obhajoba. Rozhodnutí samotné považuje za rozhodnutí uvedené v § 460o odstavec 1 písmeno a) trestního řádu. Aniž je oprávněn zkoumat věcnou správnost skutkových zjištění ohledně přestupku, které učinil rakouský správní orgán, nemá důvod zpochybňovat údaje poskytnuté krajským hejtmanstvím v osvědčení stran možnosti přestupce požádat o přezkoumání rozhodnutí soudem, jenž se zabývá i trestními záležitostmi. Proto rozhodl, že se trestní nález uznává a že se vykoná na území České republiky, přičemž uložena pokuta byla přepočítána příslušným kurzem. Náhradní opatření, tj. trest odnětí svobody uložený ve výměře 60 hodin pro případ nezaplacení pokuty, nebylo přezkoumáváno, protože v rámci správního řízení podle platného práva České republiky takovou sankci uložit nelze, a tudíž ve vztahu k cizině ani uznat a vykonat.

17. Rozsudek byl doručen [jméno] [příjmení] dne [datum], jeho obhájci Mgr. [jméno] [příjmení] dne 30. května 2011 a krajskému státnímu zastupitelství dne 26. května 2011.

18. [jméno] [příjmení] podal v zákonné lhůtě prostřednictvím svého obhájce proti rozsudku krajského soudu odvolání ze dne 6. června 2011, které bylo doručeno krajskému soudu dne 7. června 2011. V odvolání uvedl, že údaje uvedené v osvědčení lze zpochybňovat a je nutno k nim vést dokazování. Zákazovou dopravní značku měl porušit na pokyn rakouských policistů, jejichž jednáním tak došlo k porušení zásad demokratického právního státu a zjevné diskriminaci z důvodu státní příslušnosti, dále měly být porušeny principy dobré správy, princip nestrannosti, předvídatelnosti a přiměřenosti, jakož i přesvědčivosti a odpovědnosti. Z pohledu práva České republiky nebyl postup souladný s článkem 4 odstavec 3 a 4 Listiny základních práv a svobod, takže soud měl odmítnout uznání předmětného rozhodnutí již podle § 460r odstavec 3 písmeno i) trestního řádu z důvodů uvedených v § 377 trestního řádu. Soud měl provést zjišťování uvedených okolností, neboť to nelze považovat za přezkum skutkových zjištění orgánu státu žádajícího uznání rozhodnutí ani za nahrazování jeho činnosti, takže soud měl vést za tímto účelem dokazování a v rámci něho si vyžádat vyjádření orgánů státu žádajícího o uznání rozhodnutí.

19. Kromě shora uvedené námitky [jméno] [příjmení] ve svém odvolání uvedl, že však zejména není dána pravomoc soudů České republiky k uznání a výkonu předmětného trestního nálezu, protože se nejedná o rozhodnutí podle § 460o odstavec 1 trestního řádu, protože nejde o rozhodnutí vydané správním orgánem jiného členského státu Evropské unie, proti jehož rozhodnutí je přípustný opravný prostředek, o kterém rozhoduje soud s pravomocí i ve věcech trestních. Argumentuje s odkazem na právní předpis, na základě něhož byl vydán trestní nález, jímž je zákon o správním trestání vyhlášený pod č. 52/1991 Spolkové sbírky zákonů (Verwaltungsstrafgesetz – VStG, Nr. 52/1991 BGBl.) Znění textu, které obhájce předložil krajskému soudu, získal cestou Spolkového právního informačního systému provozovaného Úřadem spolkového kancléře na <http://www.ris.bka.gv.at/Bundesrecht>, respektive na <http://www.ris.gv.at> 10005770).

20. Dále [jméno] [příjmení] v odvolání uvedl jednotlivá ustanovení úpravy projednání správních přestupků tak, jak vyplývá z jednotlivých ustanovení VStG: Podle § 26 odstavec 1 jsou v první instanci příslušné k projednání přestupků okresní správní orgány, přičemž podle § 27 odstavec 1 se jejich místní příslušnost řídí místem spáchání přestupku. Podle části II. oddílu 4. lze konat zkrácené řízení, které končí mimo jiné vydáním trestního opatření podle § 47 a následujících. Proti takovému rozhodnutí přísluší podle § 49 odstavec 1 jako opravný prostředek odpor, který je třeba podat ve lhůtě 2 týdnů, přičemž podle § 49 odstavec 2 podáním odporu jím napadené rozhodnutí pozbývá účinku a správní orgán rozhodne v řádném řízení upraveném v části II. oddílu 3. (§ 40 a následující). Podle § 43 a následujících je řádné řízení zakončeno vydáním nálezu. Opravné prostředky jsou upraveny v části II. oddílu 5., konkrétně odvolání v § 51 a následujících. Podle § 51 odstavec 1 je přípustné odvolání k nezávislému správnímu senátu spolkové země. Zmíněný senát rozhoduje buď jako jednočlenný, nebo ohledně rozhodnutí, jimiž je uložen trest odnětí svobody nebo pokuta přesahující 2.000 EUR, jako tříčlenný (§ 51c) a stranou řízení o odvolání je i ten správní orgán, který rozhodnutí napadené odvoláním podal (§ 51d).

21. Podle názoru odvolatele rakouská právní úprava stanoví, že ve všech případech rozhodování o dopravních přestupcích jsou příslušné pouze správní orgány, účast soudů je omezena toliko na výkon trestu odnětí svobody ve věznicích v rámci řízení o výkonu rozhodnutí správních orgánů podle části III. VStG. Z tohoto odvolatel učinil závěr, že předložené rozhodnutí krajského hejtmantství nepředstavuje rozhodnutí, u něhož by byla dána příslušnost soudů České republiky, takže by jeho uznání a výkon měly být odmítnuty, a to kromě již shora zmíněného důvodu podle § 460r odstavec 3 písmeno i) trestního řádu (viz výše pod bodem 20.). Pro odvolací řízení [jméno] [příjmení] navrhl, aby si odvolací soud obsah rakouského práva zajistil prostřednictvím Ministerstva spravedlnosti České republiky nebo si opatřil vyjádření správního orgánu, jehož rozhodnutí má být uznáno a vykonáno, k tomu, na jakém právním základě dovozuje, že jde o rozhodnutí, ohledně

něhož měl jako jím dotčená osoba příležitost k projednání věci před soudem, který je příslušný též v trestních věcech.

22. Věc [jméno] [příjmení] byla krajským soudem předložena k rozhodnutí Vrchnímu soudu v Praze (dále též jen vrchní soud) jakožto soudu II. stupně v soudní soustavě České republiky, jehož rozhodnutí o předmětném odvolání ve věci je konečné a které již nelze podle vnitrostátního práva České republiky napadnout řádným opravným prostředkem.

II.

Použitelné právo Evropské unie

23. Právem Evropské unie, které v daném případě přichází k použití, je ustanovení recitálů (2) a (4) preambule a článku 1 písmeno a) bod iii) rámcového rozhodnutí Rady 2005/214 o uplatňování zásady vzájemného uznávání peněžitých trestů a pokut ze dne 24. února 2005, která znějí takto:

„ (2) [obec] vzájemného uznávání by se měla uplatňovat na peněžitě tresty a pokuty uložené soudními nebo správními orgány, aby bylo usnadněno vymáhání těchto trestů a pokut v jiném členském státě, než ve kterém byly uloženy.

(4) Toto rámcové rozhodnutí by se mělo vztahovat také na pokuty ukládané ve vztahu k dopravním přestupkům.

Článek 1

Definice

Pro účely tohoto rámcového rozhodnutí se rozumí:

a) „ rozhodnutím“ pravomocné rozhodnutí požadující úhradu peněžitého trestu nebo pokuty fyzickou nebo právnickou osobou, jestliže takto rozhodl:

iii) jiný orgán vydávajícího státu než soud ve vztahu k činům, které jsou podle vnitrostátního práva vydávajícího státu považovány za porušení právních předpisů, za předpokladu, že dotčená osoba měla příležitost k projednání věci před soudem, který je příslušný též v trestních věcech.“

III.

Použitelné právo České republiky

24. Rámcové rozhodnutí bylo implementováno do práva České republiky zákonem číslo 345/2007 Sbírky zákonů, kterým se mění zákon číslo 141/1961 Sbírky zákonů, o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, jako oddíl devátý hlavy dvacáté páté trestního řádu (§ 460o až 460y).

25. Ustanovení § 460o odstavec 1 písmeno a) trestního řádu, jímž bylo provedeno ustanovení článku 1 písmeno a) bod iii) rámcového rozhodnutí, k datu rozhodování krajského soudu a vrchního soudu znělo takto:

„ (1) Ustanovení tohoto oddílu se použijí na postup při uznávání a výkonu pravomocného odsuzujícího rozhodnutí za trestný čin nebo jiný delikt nebo rozhodnutí vydaného na jeho základě, pokud bylo vydáno v souladu s právním předpisem Evropské unie,

a) kterým byl uložen peněžitý trest nebo pokuta,

pokud bylo vydáno soudem České republiky v trestním řízení ..., nebo soudem jiného členského státu Evropské unie v trestním řízení anebo správním orgánem takového státu za předpokladu, že proti rozhodnutí správního orgánu o trestném činu nebo jiném deliktu je přípustný opravný prostředek, o kterém rozhoduje soud s pravomocí i ve věcech trestních ...“

26. Ustanovení § 460r trestního řádu o formě jednání a rozhodnutí soudu a podmínkách uznání a výkonu rozhodnutí jiného členského státu o peněžitých sankcích a plněních, k datu rozhodování krajského soudu a vrchního soudu znělo takto:

„ § 460r

Podmínky uznání a výkonu

(1) Krajský soud rozhodne po písemném vyjádření státního zástupce ve veřejném zasedání rozsudkem o tom, zda se rozhodnutí jiného členského státu Evropské unie o peněžitých sankcích a plněních, které mu bylo zasláno příslušným orgánem tohoto státu, uzná a vykoná, nebo zda se jeho uznání a výkon odmítne. Rozsudek doručí odsouzenému a státnímu zástupci.

(2) Odsouzený musí mít v tomto řízení vždy obhájce, pokud se v něm rozhoduje o tom, zda se uzná a vykoná rozhodnutí jiného členského státu Evropské unie o peněžitých sankcích a plněních uvedené v § 460o odstavci 1 písmeno a).

(3) Krajský soud rozhodne o odmítnutí uznání a výkonu rozhodnutí jiného členského státu Evropské unie o peněžitých sankcích a plněních uvedeného v odstavci 1, pokud

i) uznání a výkon rozhodnutí je v rozporu se zájmy České republiky chráněnými v § 377,

(4) Je-li dán důvod pro odmítnutí uznání a výkonu rozhodnutí jiného členského státu Evropské unie o peněžitých sankcích a plněních uvedený v odstavci 3 písmeno c) nebo i), krajský soud si před rozhodnutím o odmítnutí uznání a výkonu takového rozhodnutí vyžádá stanovisko příslušného orgánu státu, který vydal rozhodnutí, o jehož uznání a výkon se žádá, zejména za účelem opatření si všech potřebných informací pro své rozhodnutí; v případě potřeby může krajský soud požádat tento příslušný orgán o neprodlené zaslání potřebných dodatečných podkladů a doplnění.“

27. Ustanovení § 377 trestního řádu, na jehož uplatnění odkazoval odvolatel, k datu rozhodování krajského soudu a vrchního soudu, znělo takto:

„ § 377

Ochrana zájmů státu

Žádosti orgánu cizího státu nelze vyhovět, jestliže by jejím vyřízením byla porušena Ústava České republiky nebo takové ustanovení právního řádu České republiky, na kterém je třeba bez výhrady trvat, anebo jestliže by vyřízením žádosti byl poškozen jiný významný chráněný zájem České republiky“

Pakliže by řízení před rakouským nezávislým správním senátem (Unabhängiger Verwaltungssenat) do působnosti rámcového rozhodnutí nespadala, uplatnil by se postup dle ustanovení § 460p odstavec 5, anebo ustanovení § 460p odstavec 6 věta druhá trestního řádu, jež k datu rozhodování krajského soudu a vrchního soudu znělo takto:

„ 460p

(5) Pokud krajský soud, kterému bylo zasláno nebo postoupeno rozhodnutí jiného členského státu Evropské unie o peněžitých sankcích a plněních, na základě provedeného šetření podle odstavce 1 zjistí, že soudy České republiky nejsou příslušné k uznání a výkonu takového rozhodnutí, neprodleně o této skutečnosti vyrozumí příslušný orgán jiného členského státu Evropské unie, který o uznání a výkon takového rozhodnutí požádal, a zaslání rozhodnutí mu vrátí. Zároveň mu oznámí, že z tohoto důvodu nelze zaslání rozhodnutí na území České republiky uznat a vykonat.

(6) Pokud krajský soud zjistí, že odsouzený, vůči němuž směřuje rozhodnutí jiného členského státu Evropské unie o peněžitých sankcích a plněních, o jehož uznání a výkon se žádá, zemřel nebo byl prohlášen za mrtvého, postupuje obdobně podle odstavce 5. Nelze-li řízení o uznání a výkonu rozhodnutí jiného členského státu Evropské unie o peněžitých sankcích a plněních zahájit nebo

v něm nelze pokračovat z jiných obdobných důvodů, které nejsou důvodem pro odmítnutí uznání a výkonu zaslaného rozhodnutí, krajský soud o této skutečnosti vyrozumí příslušný orgán jiného členského státu Evropské unie, který takové rozhodnutí vydal, a požádá jej o vyjádření, zda na uznání a výkon zaslaného rozhodnutí trvá.“

IV.

Odůvodnění položené předběžné otázky

28. Po přezkoumání spisového materiálu dosud ve věci shromážděného a seznámení se s relevantní právní normou Rakouské republiky (VStG – viz výše pod bodem 19.) vrchní soud zjistil, že v Rakouské republice je o správním přestupku (Verwaltungsübertretung) možno rozhodnout ve zkráceném řízení (Abgekürztes Verfahren) podle oddílu 4. (§ 47 až 49) trestním opatřením (Strafverfügung), proti němuž je podle § 49 odstavec 1 přípustný odpor (Einspruch). V případě podání odporu je rozhodnutí neúčinné a zahájí se řádné řízení (§ 49 odstavec 2). Řádné řízení (Ordentliches Verfahren) se provádí podle oddílu 3. (§ 40 až 46) a jeho výsledkem je usnesení (Bescheid), a to buď ve formě trestního nálezu (Straferkenntnis), nebo zastavení řízení (Einstellung). Proti usnesení je přípustné odvolání (Berufung), o němž je rozhodováno podle oddílu 5 (§ 51 až 51i) nezávislým správním senátem spolkové země (Unabhängiger Verwaltungssenat).

29. Vrchní soud si byl zcela vědom toho, že pro účely meritorního rozhodnutí je třeba v rámci trestního řízení vést o relevantním právu cizího státu dokazování, ovšem pro účely rozhodnutí o dalším procesním postupu v řízení vedeném z podnětu odvolání [jméno] [příjmení] mu stačilo zjednat si alespoň základní informaci o právu Rakouské republiky. Texty, které měly orgány České republiky k dispozici od krajského hejtmanství v českém jazyce, přitom nebyly vnitřně konsistentní a zřejmě díky nedokonalostem překladu do českého jazyka v nich použita právní terminologie, zejména označení rozhodnutí, které má být v České republice uznáno a vykonáno, zcela zjevně neodpovídala předmětnému právnímu předpisu (VStG). Bez úvah a závěrů uvedených výše pod bodem 28. tak nemohlo být zjednáno jasno v tom, o jaké rozhodnutí vůbec jde a jaká jsou oprávnění dotčené osoby, pokud jde o opravné prostředky, jež je proti němu možno podat.

30. Na tomto základě vrchní soud dospěl k závěru, že předmětné rozhodnutí krajského hejtmanství je zjevně podle vnitrostátního práva Rakouské republiky trestním opatřením (Strafverfügung), proti kterému měl možnost [jméno] [příjmení] podat odpor (Einspruch). Zároveň vrchní soud zjistil, že [jméno] [příjmení] nevyužil svého práva a po doručení rozhodnutí (trestního opatření) krajského hejtmanství dne 2. července 2010 cestou právní pomoci Okresním soudem v Teplicích nepodal ve lhůtě 2 týdnů proti němu odpor, ačkoli byl o svém právu srozumitelně poučen v doručeném písemném vyhotovení. Tím, že [jméno] [příjmení] nevyužil svého práva podat zmíněný opravný prostředek, a tak předmětné trestní opatření akceptoval, stalo se toto rozhodnutí dnem 17. července 2010 pravomocným a vykonatelným, jak je ostatně zmíněno v osvědčení k němu vydanému. Skutečnost, že [jméno] [příjmení] nevyužil svého práva na podání odporu, není pro zodpovězení položené předběžné otázky dle vrchního soudu podstatná.

31. Vrchní soud nyní z podnětu odvolání [jméno] [příjmení] do rozsudku krajského soudu musí posoudit, zda trestní opatření Krajského hejtmanství v Kufsteinu ze dne 25. března 2010 číslo jednací VK -19854-2009 (v řízení v České republice označované jako trestní nález) je rozhodnutím ve smyslu § 460o odstavec 1 písmeno a) trestního řádu a tím i podle článku 1 písmeno a) bod iii) rámcového rozhodnutí, a pokud ano, rozhodnout, zda jsou splněny podmínky pro jeho uznání a výkon na území České republiky

32. V souvislosti s projednávanou věcí dospěl vrchní soud k závěru, že existuje pochybnost o výkladu práva Evropské unie, konkrétně v otázce, jaká rozhodnutí ukládající peněžité tresty nebo pokuty spadají pod ustanovení článku 1 písmeno a) bod iii) rámcového rozhodnutí z pohledu podmínky, že dotčená osoba měla příležitost k projednání věci před soudem, který je příslušný též

v trestních věcech. Proto vrchní soud předkládá SDEU výše formulovanou předběžnou otázku, bez jejíhož zodpovězení nelze v České republice ve věci uznání a výkonu rozhodnutí rakouského orgánu proti [jméno] [příjmení] rozhodnout.

33. Pochybnosti o výkladu práva Evropské unie se z pohledu vrchního soudu vztahují jednak k výkladu pojmu, „soud, který je příslušný též v trestních věcech“ a jednak k výkladu pojmu, „příležitost k projednání věci“ před takovým soudem.

Podle znalostí vrchního soudu SDEU obsah těchto pojmů, které jsou použity v článku 1 písmeno a) bod iii) rámcového rozhodnutí, dosud v souvislosti s rozhodováním předběžné otázky nevyložil.

34. Pokud jde o pojem, „soud, který je příslušný též v trestních věcech“, je třeba podle názoru vrchního soudu nejprve rozhodnout, zda má být vykládán podle práva státu, jehož orgán rozhodnutí ve smyslu článku 1 písmeno a) bod iii) rámcového rozhodnutí vydal, nebo podle práva státu, který takové rozhodnutí má uznat a vykonat, nebo konečně jako autonomní pojem práva Evropské unie.

Vrchní soud dospěl k závěru, že uvedený pojem je třeba vykládat jako autonomní pojem práva Evropské unie. Vychází přitom jak z toho, že rámcové rozhodnutí ve vztahu k pojmu, „soud, který je příslušný též v trestních věcech“ výslovně neodkazuje na právo členských států za účelem vymezení jeho obsahu, tak z preambule rámcového rozhodnutí, v níž se v bodech odůvodnění 2 a 4 vymezuje účel, který je jím v unijním kontextu sledován, tj. rozšíření uplatnění zásady vzájemného uznávání i na peněžité tresty a pokuty uložené orgány členských států tak, aby jejich vymáhání bylo usnadněno v druhých členských státech, přičemž toto rámcové rozhodnutí se vztahuje také na pokuty ukládané v členských státech za dopravní přestupky.

Vrchní soud při svých úvahách vycházel rovněž z rozhodování SDEU, který již určité pojmy v oblasti justiční spolupráce v trestních věcech označil za autonomní pojmy práva Evropské unie. Zejména vzal v úvahu rozsudek ze dne 17. července 2008 ve věci C -66/08 Szymon Kozłowski, bod 42: " Z požadavků jak jednotného použití práva Unie, tak zásady rovnosti vyplývá, že znění ustanovení tohoto práva, které výslovně neodkazuje na právo členských států za účelem vymezení svého smyslu a dosahu, musí být zpravidla vykládáno autonomním a jednotným způsobem v celé Unii, přičemž tento výklad je třeba nalézt s přihlédnutím ke kontextu tohoto ustanovení a k cíli sledovanému dotčenou právní úpravou (viz obdobně rozsudek ze dne 18. října 2007, Österreichischer Rundfunk, C -195/06, Sb. rozh. s . I -8817, bod 24 a citovaná judikatura) . "

35. Vrchní soud si je vědom toho, že při předložení návrhu rámcového rozhodnutí nebyla k němu připojena žádná důvodová zpráva (explanatory report), v níž by byl pojem, „soud, který je příslušný též v trestních věcech“ blíže vymezen. Proto za účelem svých úvah vrchní soud identifikoval jako možné nástroje pro výklad tohoto pojmu nejprve důvodové zprávy (explanatory reports) k existujícím mezinárodním smlouvám v oblasti justiční spolupráce v trestních věcech, které jsou použitelné mezi členskými státy, tedy konkrétně k Úmluvě o vzájemné pomoci v trestních věcech mezi členskými státy Evropské unie, vypracované Radou na základě článku 34 Smlouvy o Evropské unii, Brusel 2000 (dále Úmluva 2000, v Rakouské republice účinná od 23. 8. 2005, v České republice účinná od 12. 6. 2006) a k Druhému dodatkovému protokolu k Evropské úmluvě o vzájemné pomoci ve věcech trestních, Štrasburk 2001 (dále Druhý dodatkový protokol; v České republice účinný od 1. 7. 2006).

Vrchní soud si je přitom vědom, že Rakouská republika není smluvní stranou Druhého dodatkového protokolu, nicméně tuto skutečnost nepovažuje v daných souvislostech za významnou.

Vrchní soud bere tyto výkladové nástroje v úvahu proto, že v článku 3 odstavec 1 Úmluvy 2000 a v článku 1 odstavec 3 Druhého dodatkového protokolu je použit, stejně jako v článku 1 písmeno a) bod iii) rámcového rozhodnutí, pojem, „a court having jurisdiction in particular in criminal matters“, byť v českém textu rámcového rozhodnutí je přeložen jako, „soud, který je příslušný též

v trestních věcech“, zatímco v českém textu Úmluvy 2000 jako,, soud s příslušností zejména v trestních věcech“ a v českém textu Druhého dodatkového protokolu jako,, soudní orgán, příslušný zejména v trestních věcech“.

Dále vrchní soud vychází z toho, že otázky poskytování právní pomoci mezi členskými státy a otázky uznávání a výkonu rozhodnutí členského státu Evropské unie ukládajících sankce spolu úzce souvisejí, resp. na sebe navazují, neboť zaslání rozhodnutí příslušnému orgánu jiného členského státu za účelem uznání a výkonu zpravidla předchází doručení tohoto rozhodnutí osobě, jíž se týká, do jiného členského státu v rámci právní pomoci (ať už přímým zasláním adresátovi, nebo na základě žádosti o právní pomoc). Proto by pojmy u těchto forem spolupráce měly být vykládány jednotně.

Vrchní soud neopomíjí ani skutečnost, že sjednání Úmluvy 2000 a Druhého dodatkového protokolu předcházelo přijetí rámcového rozhodnutí, z čehož lze presumovat, že se unijní zákonodárce při sjednávání rámcového rozhodnutí existujícími nástroji justiční spolupráce inspiroval.

36. Z důvodové zprávy k Úmluvě 2000 vzal vrchní soud v úvahu zejména vysvětlení k článku 3 odstavec 1:

„ This Article goes beyond the scope of the 1959 Convention and takes over Article 49 (a) of the Schengen Implementation Convention, repealed by Article 2 (2). Assistance can be requested and obtained under Article 3 not only for investigations in criminal matters but also for investigations of conduct that is subject to certain administrative sanctions.

Paragraph 1 provides that mutual assistance shall also be provided in respect of administrative proceedings which relate to offences punishable under the national law of the requesting or the requested Member State, or both, as infringements of legal rules where the decision may result in proceedings before a court having jurisdiction in particular in criminal matters.

The effect of this provision is to enable mutual assistance to be requested in certain types of cases which are not covered, or are only covered to a limited degree by the 1959 Convention, which applies only to judicial proceedings as opposed to administrative proceedings. For example, an “Ordnungswidrigkeit” under German law is an offence which is not classified as criminal and is punishable by fines imposed by administrative authorities. Under the arrangements adopted in this Convention, mutual assistance may be sought in respect of administrative and judicial proceedings arising from such offences notwithstanding the fact that this is possible under the 1959 Convention only for the judicial phase of an “Ordnungswidrigkeit”. It should be noted that equivalent concepts exist in certain other Member States.

In so far as paragraph 1 is concerned, it does not matter whether initially the proceedings in question fall within the scope of an administrative or a criminal authority in the Member States in question, but it is essential that they may, at a later stage, be brought before a court which has jurisdiction in particular in criminal matters. The inclusion of “in particular” at the end of the paragraph makes it clear that the court before which the proceedings may be heard does not have to be one that deals exclusively with criminal cases.“

37. Z důvodové zprávy k Druhému dodatkovému protokolu vzal vrchní soud v úvahu zejména vysvětlení k článku 1 odstavec 3:

„ 21. Concerning paragraph 3, the legal category of “administrative criminal law” is often described by reference to its German variety, namely the Ordnungswidrigkeit. Although unknown to the legal systems of a number of member and partner States, it is largely followed in many other countries and thus is familiar to practitioners of international mutual assistance. According to its Explanatory Report, already the drafters of the Convention had Ordnungswidrigkeiten in their minds over forty years ago.

22. *The purpose of paragraph 3 is to bring under the same treaty provisions on mutual assistance applicable to two types of national proceedings, namely (a) proceedings in respect of criminal offences and (b) proceedings in respect of infringements (sometimes called regulatory offences) punishable under criminal/ administrative law. The rationale lies in that the same facts (e.g. severe pollution due to negligence, or traffic offences) are often the subject of criminal proceedings in one State and the subject of criminal/ administrative proceedings in another State.*

23. *Because criminal/ administrative offences are unknown to some States, there is no common language to express such a concept. Thus paragraph 3 describes the concept. Because the drafters were aware of the risk that it be misinterpreted to include administrative procedures not of a "criminal" nature, they worded paragraph 3 in such a way as to leave behind any doubts.*

24. *Under paragraph 3, the Convention applies regardless of whether initially the proceedings in question fall within the jurisdiction of an administrative or a criminal authority in one State or the other, if only, at a later stage, it is legally possible to bring such proceedings before a court having jurisdiction in particular in criminal matters. The inclusion of "in particular" at the end of the paragraph makes it clear that the court before which the proceedings may be brought does not have to be one that deals exclusively with criminal cases.*

25. *Mutual assistance in administrative matters, including administrative/ criminal matters, is presently covered by Conventions ETS 94 and ETS 100.*

26. *The drafters intended paragraph 3 to have the same meaning and effect as Article 49 (a) of Schengen. Thus they used the same language, save for the words "or both" which were not reproduced for reasons of pure logic. The drafters were aware that the Schengen language is possibly not the clearest language available. However they measured the advantages of following Schengen against the disadvantages of finding new language and opted for the former course of action.*

27. *The qualification of the facts under the law of the requested Party, in particular the question of whether the facts are punishable or not, is entirely irrelevant for purposes of mutual assistance under the Convention and its Protocols. The phrase "punishable under the national law of the (...) requested Party" must therefore be read under that proviso. In particular that phrase does not conceal any intention of introducing a requirement for double incrimination. As it does not in any way change the existing rules concerning the execution of letters rogatory for search or seizure of property under Article 5 of the Convention.*

28. *For the definition of "administrative authorities" for the purposes of this Protocol, see Article 26."*

38. Citované pasáže důvodových zpráv k uvedeným úmluvám k vyjasnění pojmu „soud, který je příslušný též v trestních věcech“ nepřispívají, neboť v obou důvodových zprávách je pouze konstatováno, že se nemusí jednat o soud, který se zabývá výlučně trestními věcmi, aniž by zde bylo řešeno, jakým způsobem musí být u soudu naplněna přítomnost trestněprávního prvku. Na straně druhé ovšem důvodové zprávy jasně potvrzují, že tvůrci úmluv neměli v úmyslu zahrnout do rámce justiční spolupráce v trestních věcech čistě správní řízení, nýbrž pouze správní řízení trestněprávní povahy („criminal“ nature).

Konečně vrchní soud zvážil, zda pro výklad pojmu „soud, který je příslušný též v trestních věcech“ mohou být rozhodující prohlášení členských států podle článku 2 odstavec 1 rámcového rozhodnutí o orgánech příslušných pro účely rámcového rozhodnutí, jsou-li členské státy státem vydávajícím, a podle článku 24 odstavec 1 písmeno a) Úmluvy 2000 o tom, které orgány konkrétní stát považuje za orgány správní ve smyslu článku 3 odstavec 1. Dospěl přitom k závěru, že předmětná prohlášení jsou výrazem výkladu učiněného jednotlivými členskými státy a vycházejícího z jejich právního řádu, nikoli výrazem autonomního výkladu na úrovni Evropské unie. Mimo to zjistil, že Rakouská republika ve svém prohlášení dle článku 2 odstavec 1 rámcového rozhodnutí (č. 7026/1/08 REV 1) příslušné orgány, je-li státem vydávajícím, neuvedla.

39. Za této situace je třeba podle názoru vrchního soudu pro výklad pojmu, „soud, který je příslušný též v trestních věcech“ ve smyslu článku 1 písm. a) bod iii) rámcového rozhodnutí hledat jiná východiska.

Je-li určitý orgán charakterizován jako, „soud, který je příslušný též v trestních věcech“, mělo by se nepochybně v první řadě jednat o soud. Při vymezení pojmu, „soud“ se jako vodítko nabízí především judikatura Evropského soudu pro lidská práva, jejíž požadavky lze shrnout tak, že se musí jednat o orgán zřízený zákonem, nezávislý a nestranný, který je v řízení soudní povahy oprávněn a povinen rozhodovat se závazným účinkem ve sporech a ve věcech, které jsou mu předloženy (viz Repík, B.: Evropská úmluva o lidských právech a trestní právo, Orac, Praha, 2002, str. 120 – 121, a tam citovaný pramen Matscher, F.: La notion de „tribunal“ au sens de la Convention européenne des droits de l'homme, in Les nouveaux développements du proces équitable au sens de la Convention européenne des droits de l'homme, Bruylant, Bruxelles, 1996, str. 39). Pokud jde o rakouský nezávislý správní senát (Unabhängiger Verwaltungssenat), v této souvislosti jistě není bez významu, že tento orgán je v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva za soud považován (viz rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věcech Hubner v. Rakousko č. 34311/96 či Baischer v. Rakousko č. 32381/96).

Vrchní soud neopomněl ani judikaturu SDEU objasňující pojem soudu jakožto orgánu oprávněného k podání návrhu na zahájení řízení o předběžné otázce (viz např. rozsudky ve věci C -246/80 C. Broekmeulen v Huisarts Registratie Commissie ze dne 6. 10. 1981; 14/86 Pretore di Salò ze dne 11. 6. 1987). Stejně jako Evropský soud pro lidská práva považuje také SDEU rakouský nezávislý správní senát (Unabhängiger Verwaltungssenat) za soud ve smyslu článku 276 Smlouvy o fungování Evropské unie (viz např. rozsudky ve věci C -258/97 Hospital Ingenieure Krankenhaustechnik Planungs-Gesellschaft mbH ze dne 4. 3. 1999; C -229/01 Susanne Miller ze dne 13. 3. 2003). Judikatura SDEU se ovšem nedotýká otázky, zda lze řízení před rakouským nezávislým správním senátem považovat za řízení před soudním orgánem trestněprávní povahy.

40. Zbývá tedy vyjasnit, kterými skutečnostmi je dán znak soudu spočívající v tom, že, „je příslušný též v trestních věcech“ („having jurisdiction in particular in criminal matters“, „auch in Strafsachen zuständiges“, „ayant compétence notamment en matière Pénale“).

Formulace tohoto znaku budí na první pohled dojem, že se zde mají na mysli otázky soudní pravomoci, resp. organizace soudnictví a že nejde o to, v jakém typu řízení soud o opravném prostředku proti rozhodnutí správního orgánu rozhoduje, ale o to, zda daný soud, případně soudní senát či soudce, vyřizuje též / především trestní věci. Takový výklad však nedává valný smysl (zejména vůči těm členským státům, kde fungují obecné soudy, které vyřizují jak trestní, tak civilní či správní agendu) a ne zcela odpovídá tomu, že předmětné rámcové rozhodnutí bylo přijato v rámci tehdejšího III. pilíře Evropské unie, který zahrnoval policejní a justiční spolupráci v trestních věcech (tedy nikoli ve věcech správních). Přes znění této podmínky se proto zdá smysluplnější výklad, že se musí jednat o soud, který o opravném prostředku proti rozhodnutí správního orgánu rozhoduje v řízení, které má trestněprávní povahu. Pro takový výklad ostatně svědčí také bod 23 důvodové zprávy k Druhému dodatkovému protokolu. Rozhodující je tedy povaha řízení, ve kterém se rozhoduje o opravném prostředku proti rozhodnutí správního orgánu, nikoli povaha řízení, která stejný soud též / především vede v jiných věcech.

Pojem, „řízení, které má trestněprávní povahu“, lze chápat buď ve formálním smyslu jako řízení podle trestního řádu, tedy předpisu upravujícího trestní řízení, nebo v materiálním smyslu jako řízení, které má určité prvky trestního řízení, aniž by se vždy nutně muselo jednat o řízení podle trestního řádu. Při uplatnění formálního pojetí by rakouský nezávislý správní senát (Unabhängiger Verwaltungssenat) nebylo možno kvalifikovat jako, „soud, který je příslušný též v trestních věcech“, neboť o opravném prostředku proti rozhodnutí správního orgánu nerozhoduje podle trestního řádu, ale podle soudního řádu správního. V případě upřednostnění materiálního pojetí by bylo nezbytné nejprve vymezit, a to v zájmu právní jistoty co nejpřesněji, jaké prvky trestního řízení

musí řízení, které není řízením podle trestního řádu, obsahovat, aby je bylo možno považovat za,, řízení, které má trestněprávní povahu“. Případné vymezení těchto prvků by mělo umožnit jasné odlišení,, řízení, které má trestněprávní povahu“ od čistě správního řízení, které do věcné působnosti rámcového rozhodnutí zcela jistě nespadá. Podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva se na řízení před rakouským nezávislým správním senátem (Unabhängiger Verwaltungssenat) uplatní některé záruky spravedlivého procesu podle článku 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, konkrétně právo mlčet a presumpce neviny (viz rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci Krumpholz v. Rakousko č. 13201/05), byť naproti tomu jiné (právo na osobní slyšení) nikoli (viz rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci Kammerer v. Rakousko č. 32435/06). V závislosti na tom, zda by záruky plynoucí z judikatury Evropského soudu pro lidská práva vůči řízení před rakouským nezávislým správním senátem (Unabhängiger Verwaltungssenat) byly dostatečné z pohledu prvků trestního řízení, které musí řízení, jež není řízením podle trestního řádu, obsahovat, aby je bylo možno považovat za,, řízení, které má trestněprávní povahu“, by případně bylo možno rakouský nezávislý správní senát (Unabhängiger Verwaltungssenat) považovat za,, soud, který je příslušný též v trestních věcech“.

Vrchní soud je přitom toho názoru, že při uplatnění formálního pojetí by nemohly být dostatečně zohledněny rozdíly mezi právními systémy členských států, jejich právními tradicemi a právní kulturou z těchto tradic vycházející, k nimž je třeba přihlížet, a považuje proto za nutné jít cestou materiálního pojetí.

41. Při výkladu znaku soudu spočívajícího v tom, že,, je příslušný též v trestních věcech“, si lze představit i jiná vodítka, např. judikaturu Evropského soudu pro lidská práva k pojmu,, trestní obvinění“ („ criminal charge“) dle článku 6 odstavec 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a,, obviněný z trestného činu“ („ charged with a criminal offence“) dle článku 6 odstavce 2, 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (podle rozhodnutí ve věci Lutz v . Německo z 25. 8. 1987 mají oba tyto pojmy stejný význam). Tyto pojmy Evropský soud pro lidská práva vykládá jako autonomní, tj. nezávisle na jejich obsahu ve vnitrostátních právních řádech smluvních států, a to z toho důvodu, aby byla ve všech smluvních státech garantována stejná úroveň ochrany. Ve věci Engel a další v . Nizozemí Evropský soud pro lidská práva poprvé aplikoval tři kritéria pro posouzení, zda se jedná o trestný čin, která dále rozpracoval a upřesnil v dalších věcech (např. ve věcech Öztürk v . Německo z 21. 2. 1984, Garyfallou AEBE v . Řecko z 24. 9.1997, Bendenoun v . Francie z 24. 2. 1994, A. P., M. P. a T. P. v . Švýcarsko z 29. 8. 1997 a Lutz v . Německo z 25. 8. 1987). Prvním kritériem je kvalifikace činu podle dotčeného vnitrostátního právního řádu, tj. zda ustanovení, které delikt definuje, spadá do trestního práva. Toto kritérium má rozhodující význam jen tehdy, jestliže delikt do trestního práva patří, jinak má pouze relativní význam. Druhé kritérium představuje povaha deliktu z hlediska chráněného zájmu (obecný či partikulární), adresáta normy (potenciálně všichni občané či pouze určitá skupina osob se zvláštním statutem) a účelu sankce (odstrašující a represivní či pouze reparační). Třetím kritériem je druh a závažnost sankce. Druhé a třetí kritérium jsou alternativní, nikoli kumulativní. Na základě těchto kritérií posuzuje Evropský soud pro lidská práva jako trestní dle článku 6 odst. 1 Úmluvy i některé správní delikty (blíže viz Repík, B.: Evropská úmluva o lidských právech a trestní právo, Orac, Praha, 2002, str. 103 – 108). Nicméně takto široký výklad pojmu,, trestní obvinění“ zřejmě neodpovídá cílům předmětného rámcového rozhodnutí.

42. Vrchní soud dospěl k přesvědčení, že současné prostředky, které jsou k výkladu pojmu,, soud, který je příslušný též v trestních věcech“ k dispozici a jejichž argumenty byly uvedeny shora, neumožňují učinit jednoznačný a nezpochybnitelný závěr. K takovému závěru by dle názoru vrchního soudu nepřispělo ani případné vyžádání si vyjádření od rakouských orgánů k výkladu pojmu,, soud, který je příslušný též v trestních věcech“, neboť obrací-li se Krajské hejtmanství v Kufsteinu na orgán jiného členského státu s žádostí o postup dle rámcového rozhodnutí, je nepochybné, že rakouský nezávislý správní senát (Unabhängiger Verwaltungssenat) je Rakouskou republikou za,, soud, který je příslušný též v trestních věcech“ ve smyslu článku 1 písmeno a) bod

iii) rámcového rozhodnutí považován. Jelikož dospěl vrchní soud k závěru, že takovýto postup je výrazem výkladu učiněného jednotlivým členským státem vycházejícího z jeho právního řádu a tradice, nikoli výrazem autonomního výkladu na úrovni Evropské unie, rozhodl se vrchní soud obrátit přímo na SDEU.

Vrchní soud má přitom za to, že požadovaný výklad předmětného ustanovení práva Evropské unie bude mít význam pro zajištění jednotného rozhodování příslušných soudů, respektive jiných příslušných orgánů všech členských států podle jejich národní legislativy, již bylo v jednotlivých členských státech implementováno předmětné rámcové rozhodnutí.

43. Konečně vrchní soud shledal nutným vedle výkladu pojmu, „soud, který je příslušný též v trestních věcech“ vyložit též pojem, „příležitost k projednání věci“ před uvedeným soudem, která musí být dána dotčené osobě, aby předmětné rozhodnutí bylo považováno za rozhodnutí ve smyslu článku 1 písmeno a) bod iii) rámcového rozhodnutí, a to z toho pohledu, zda je pro výklad pojmu, „příležitost k projednání věci“ rozhodující procesní postup, který předcházela řízení u, soudu, který je příslušný též v trestních věcech“.

Vrchní soud je toho názoru, že postup předcházející projednání věci před soudem z pohledu poskytnutí příležitosti k projednání věci je rozhodný právě v tom směru, že v rámci něho má dotčená osoba obdržet shora zmíněnou příležitost. Skutečnost, že dotčená osoba musí rozhodnutí správního orgánu nejprve napadnout opravným prostředkem v rámci správního řízení a teprve poté se může obrátit na, „soud, který je příslušný též v trestních věcech“, na, „příležitost k projednání věci“ nicého nemění. Jinými slovy řečeno, je vrchní soud toho názoru, že i když procedura předcházející předložení věci k rozhodnutí soudu není přímá nebo obnáší přiměřeně více procesních kroků, které je třeba učinit za účelem projednání věci před soudem, nemusí to příležitost k projednání věci zásadně ovlivňovat, respektive zeslabovat. V tomto směru se mohou uplatnit zcela specifické procedury jednotlivých členských států vyplývající z jejich vnitrostátního práva.

Nicméně v situaci, kdy, „příležitost k projednání věci“ není přímá, vystupují o to naléhavěji do popředí též otázky kvality projednání věci, konkrétně zda opravný prostředek, o němž rozhoduje, „soud, který je příslušný též v trestních věcech“, má povahu řádného opravného prostředku (tj. opravného prostředku proti nepravomocnému rozhodnutí), nebo mimořádného opravného prostředku (tj. opravného prostředku proti pravomocnému rozhodnutí) a zda, „soud, který je příslušný též v trestních věcech“ je na základě tohoto opravného prostředku oprávněn přezkoumat věc v plném rozsahu jak po skutkové, tak po právní stránce. Podle názoru vrchního soudu by, „příležitost k projednání věci“ měla být plnohodnotná, takže by mělo jít o řádný opravný prostředek, zajišťující přezkum věci v plném rozsahu jak po skutkové, tak po právní stránce. Pro tento názor svědčí i fakt, že v případech uvedených v článku 1 písmeno a) bod iii) rámcového rozhodnutí je to právě zapojení, soudu, který je příslušný též v trestních věcech“, díky němuž nejde o běžné správní řízení, ale o řízení trestně správní, což umožňuje zařazení těchto řízení do oblasti justiční spolupráce v trestních věcech, tj. do bývalého třetího pilíře Evropské unie, v jehož rámci bylo předmětné rámcové rozhodnutí přijato. Proto by tento trestněprávní element neměl být oslabován.

44. Vrchní soud považuje za nutné vyložit pojem, „příležitost k projednání věci“ nejenom v souvislosti s rozhodováním o uznání a výkonu pokuty uložené rakouským správním orgánem, ale také proto, že ve své dosavadní rozhodovací praxi při uznávání peněžitých trestů a pokut z dalších členských států Evropské unie byl konfrontován s jejich rozdílnými právními úpravami týkajícími se postupů předcházejících projednání věci před soudem.

Na rozdíl od výkladových nástrojů zmíněných v souvislosti s pojmem, „soud, který je příslušný též v trestních věcech“ vrchní soud konstatuje, že za účelem výkladu pojmu, „příležitost k projednání věci“ nenalezl soud žádné relevantní výkladové pomůcky, které by mohl použít.

Přerušení trestního řízení v České republice

45. Vzhledem k tomu, že vrchní soud rozhodl podle článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie ve spojení s článkem 10 odstavec 1 Protokolu (č. 36) o přechodných ustanoveních Lisabonské smlouvy a Prohlášením České republiky k článku 35 Smlouvy o Evropské unii o předložení předběžné otázky SDEU, podle § 255 odstavec 1 trestního řádu z důvodu uvedeného v § 9a odstavec 2 trestního řádu přerušil trestní řízení.

Řízení o uznání a výkonu rozhodnutí o peněžitých sankcích a jiných peněžitých plněních s členskými státy Evropské unie se považuje podle § 12 odstavec 1 věty první trestního řádu za trestní řízení.

Poté, co SDEU rozhodne o předložené předběžné otázce, předseda senátu vrchního soudu i bez návrhu usnesením rozhodne, že se v řízení pokračuje.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není stížnost přípustná (§ 141 odstavec 2, věta druhá trestního řádu).

Praha 27. ledna 2012

JUDr. Blanka Kozelková
předsedkyně senátu